

JAARVERSLAG 2016

Stichting tot Behoud van den Doornenburg

1 juli 2017

Vastgesteld in het bestuur in de vergadering van 12 juli 2017

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	2
VOORWOORD	3
Doelstelling	3
Organisatie	3
Financien	3
Statuten	4
INSTANDHOUDING VAN HET KASTEEL	4
Gesubsidieerd onderhoud	4
Niet gesubsidieerd onderhoud	4
VERHUUR EN CATERING	4
BOERDERIJ EN GROENVOORZIENING	4
RONDLEIDINGEN EN MUSEUM	5
Exposities en inrichting	5
Collectie	5
GIDSEN	6
EDUCATIE	7
EVENEMENTEN	8
KINDERFEESTEN	9
SPROOKJESFESTIVAL	9
AMBACHTEN	10
FINANCIEN	11
VRIJWILLIGERS	13
COLOFON	14
Stichting tot Behoud van den Doornenburg	14
Bestuur	14
Vrijwilligers	14
Bijdragen jaarverslag	14

VOORWOORD

Doelstelling

De stichting stelt zich ten doel om het kasteel Doornenburg als monument en museum- met bijbehorende gebouwen en omliggende landerijen als historisch erfgoed en beschermd gebouw op grond van de Monumentenwet in stand te houden en voor bezichtiging- open te stellen. De instandhouding van het kasteel draagt een permanent karakter en geschied zonder winstoogmerk.¹

Openstelling van het kasteelcomplex en de museale collectie richt zich op het gehele gezin: er is voor alle leeftijden en gezindtes wat te beleven. Daarnaast zijn er de activiteiten die zorgen voor voldoende vermaak voor een langdurig bezoek

Organisatie

In het bestuur zijn een aantal wijzigingen geweest. Voorzitter Jan Hendrik Klein Molekamp werd opgevolgd door de heer Erik Feijen uit Doornenburg, Mevrouw Jeanine Perryck werd in mei opgevolgd door de heer Menno Tillema, hoofd Bouwkunde bij Geldersch Landschap & Kasteelen. De heer Pieter Meerburg nam afscheid als adviseur van het bestuur. De heer Teun van Rappard trad toe als secretaris van het bestuur. Toen de heer Feijen eind 2016 zijn functie als voorzitter beëindigde, is de heer Tillema bereid gevonden deze rol voorlopig als vice-voorzitter over te nemen.

Het kasteel wordt beheerd door een kasteelbeheerder, die een veelheid aan taken en verantwoordelijkheden met een grote groep vrijwilligers uitvoert. Er zijn vrijwilligers voor educatie, voor het geven van rondleidingen, voor het beheer van het terrein, alsmede voor het uitvoeren van allerlei activiteiten in het rond het kasteel. De horeca op het terrein is uitbesteedt aan een horecaonderneming. In 2016 is van cateraar gewisseld en zijn nieuwe afspraken gemaakt met Buitenpoort Catering, die de koffiekamers exploiteert als daghoreca en het kasteel voor feesten en partijen.

Financien

Ook het afgelopen jaar zijn de financiën een belangrijk onderdeel van de bestuurlijke vergaderingen geweest. Het aanhoudende negatieve exploitatieresultaat geeft zorgen. De instandhouding van het kasteel (gericht op bouwkundig onderhoud) is met behulp van onderhoudssubsidies en de ondersteuning van fondsen wel gewaarborgd. Maar beheer, verwarming, verzekering en activiteiten moeten uit de exploitatie worden opgebracht. De negatieve resultaten hebben de reserve verminderd. Om die reden zijn voor 2017 nogmaals ingrijpende keuzen gemaakt en is de begroting taakstellend naar beneden gebracht. Vanaf 2017 is de organisatie nog meer een vrijwilligers organisatie. Slechts enkele cruciale bedrijfsonderdelen zoals de financiële administratie en poststromen worden ondergebracht bij een professionele organisatie.

---

¹ Statuten 20 februari 2002

Statuten

In 2016 zijn de voorbereidingen getroffen voor het wijzigen van de statuten. Deze waren voor het laatst gewijzigd op 20 februari 2002. Doel en werkwijze van de stichting zijn niet veranderd, wel zijn de artikelen geactualiseerd die betrekking hebben op de bestuursamenstelling, de vertegenwoordiging en de werkwijze. Zo is de scheiding tussen een algemeen en een dagelijks bestuur vervallen en is de nadruk meer komen te liggen op de kwaliteiten dan op de herkomst van bestuursleden. De vaststelling van de statuten zal begin 2017 plaats vinden.

INSTANDHOUDING VAN HET KASTEEL

Gesubsidieerd onderhoud

In het verslagjaar zijn vele kleine werkzaamheden verricht voor het onderhoud van het rijksmonument. Omvangrijker werkzaamheden waren noodzakelijk voor het herstel van voeg- en metselwerk van de weergang en het leiwerk van de torens van de voorburcht. De werkzaamheden zijn uitgevoerd op basis van de planning voor zes jaar in het kader van de Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten (BRIM).

Niet gesubsidieerd onderhoud

In 2016 is verschillend niet gesubsidieerd onderhoud uitgevoerd. Hieronder valt het onderhoud aan het terrein zoals de afrastering langs de weilanden, en het onderhoud aan de bomen op het kasteelcomplex. Eén boom bleek zo slecht dat deze geheel is verwijderd. Ter verbetering van de exploitatiemogelijkheden van de horeca is vergunning gevraagd om de keuken aan te passen. Hiermee kon een betere voorbereiding en spoelkeuken worden gerealiseerd die ook aan horeca eisen voldoet. De vergunning is eind 2016 verleend, de werkzaamheden zijn na het verslagjaar uitgevoerd.

VERHUUR EN CATERING

In 2016 is van horeca ondernemer gewisseld. Dat betekent dat opnieuw afspraken zijn gemaakt over de huur van de "koffiekamers" en het gebruik van de ruimten in het kasteel. De overgang ging niet vlekkeloos, er waren nog partijen en evenementen die moesten worden overgenomen en er moest opnieuw een naam worden opgebouwd. De verbouwing van de keuken draagt bij aan een betere horeca omzet en daarmee aan onze exploitatie.

BOERDERIJ EN GROENVOORZIENING

De boerderij functie bleek helaas niet meer haalbaar te zijn. De kleinschaligheid en de beperkingen op het terrein bleken te weinig economisch draagvlak te hebben. De bedrijfsvoering is daarom beëindigd en de agrariër heeft afscheid genomen van het kasteel. De vrijgekomen boerderij woning is eind 2016 in de verhuur

gekomen en inmiddels voor bepaalde tijd verhuurd. Het bestuur is zich aan het beraden op elke manier de boerderij en de woning een nieuwe passende functie zal krijgen.

RONDLEIDINGEN EN MUSEUM

In 2015/2016 zijn de museum activiteiten teruggebracht tot een kerncollectie voor de eigen exposities. Bruiklenen zijn zoveel mogelijk aan de bruikleengevers teruggegeven. Dat hing samen met het verminderen van de verantwoordelijkheid en beheerslast voor de organisatie.

Exposities en inrichting

In de museumzaal op de eerste verdieping is een wisseltentoonstelling gerealiseerd met en rond het Sigillum Doornenburgensis (Magische zegel van Doornenburg). We hebben gebruik gemaakt van onderzoekresultaten van de Universiteit Nijmegen en op aanwijzing en voorstel van drs. E. Theunissen. Er werden begeleidende displays en banieren gemaakt, alsmede een 3D-legpuzzel met geometrische figuren zoals in het zegel gebruikt, met dank aan een particuliere bijdrage.

In 2016 heeft de museale commissie het museale slaapvertrek op de eerste etage onderhanden genomen en heringericht. Het is voorzien van een bed naar laat-middeleeuws voorbeeld en de ruimte is voorzien van de reeks 17e eeuwse portretten van leden uit het geslacht Van der Heijden-van Doornenburg, de laatste adellijke bezitters van ons kasteel. De objecten zijn mooi uitgelicht en voorzien van objectbeschrijvingen waar nodig.

De regentenkamer is opnieuw ingericht en meer geschikt gemaakt voor ruimteverhuur. Ook de wapenzaal op de eerste etage is heringericht en van een in 2016 verworven rek met paalwapens voorzien, elk met een benaming en eeuw aanduiding.

In de zomermaanden heeft de museale werkgroep er voor gezorgd dat de spietoren van de hoofdburcht en de torens van het poortgebouw van de voorburcht voor publiek toegankelijk zijn gemaakt. De gidsen zijn voor hun verhaal in de rondleidingen van de geschiedkundige achtergrond van de torens op de hoogte gebracht.

Collectie

Een oude kroonluchter uit het museum depot is gereviseerd en in de wapenzaal op de eerste etage opgehangen, van LED-kaarstip lampen voorzien en in gebruik genomen. De kroonluchter uit de kapel (een bruikleen) is gedemonteerd en getourneerd naar het museum Valkhof Nijmegen. Daarvoor in de plaats is via ons commissie-lid Riet Berends een kroonluchter van de Historische Kring Gent verkregen en in de kapel opgehangen.

GIDSEN

In 2016 zijn er bijna 500 rondleidingen verzorgd voor bezoekers van groot tot klein.

Korte-, lange rondleidingen, rondleidingen voor scoutinggroepen, kinderdorpen, particulieren, basisscholen, allen werden rondgeleid in het kasteel. Diversiteit alom. Voor de 'Dag van het Kasteel' met Pinksteren waren drie rondleidingen gepland en het werden er zeven: 200 mensen bekeken het kasteel van binnen. Met een middeleeuws kookrecept keerde men weer tevreden naar huis. Samen met onze groep kaartverkopers – die zetel hadden in de Langeraktoren – ontvangen de gidsen en gastvrouwen/heren bezoekers hartelijk in allerlei talen en dragen ze over aan de gids voor de rondleiding door het kasteel.

Het aanbod van diverse rondleidingen is gegroeid in 2016. Nieuwe programma's werden ontwikkeld voor de basisscholen. Korte reguliere rondleidingen over de onder- en bovenverdieping werden geïntroduceerd.

Onze groep gidsen van 16 personen hebben hun professionaliteit laten zien en hun flexibiliteit tijdens de rondleidingen werd soms getest. Evaluaties werden na de rondleidingen verstuurd en vele positieve reacties kwamen daar op terug. Een basisschool meldde: *"Ze hadden het er later nog iedere keer over. Vonden het heel interessant. En op een leuke, enthousiaste manier gebracht. Hartelijk dank voor de goede contacten via mail en de enthousiaste manier van rondleiden."*

Ook de reactie van een andere basisschool: *"Complimenten voor de gidsen!"* en een school die voor de 5e keer kwam: *"De gidsen gaan op een leuke, ontspannen manier met het enthousiasme van de kinderen om. Elke keer weer opnieuw ervaren we deze excursie als heel geslaagd!"*.

Ook de particuliere rondleidingen kregen een evaluatieformulier toegestuurd, termen als: Enthousiast, daadkrachtig, beeldend, aardige gids, leuk dat men gekleed ging in middeleeuwse kleding, vriendelijk, afspraken werden goed nagekomen, werden regelmatig gebruikt.

Kortom...men was zeer tevreden over onze gidsengroep en de manier hoe zij de rondleidingen verzorgden.

In 2016 was ook het jaar dat we afscheid genomen hebben van onze 'assistent-gidsen'.

De gidsengroep heeft gezocht naar een alternatief om het gastschap meer body te geven en werkgroepen gingen aan 'de slag'. In 2017 zal de gastheer/vrouw zijn entree doen zodat de bezoekers al op de binnenplaats van harte welkom worden geheten.

Uit de gidsengroep ontstonden er meerdere subgroepen die zich bezig hielden met het organiseren van 'workshopdagen', openstelling van de torens en een programma te maken voor de allerkleinste bezoekers van 3-5 jaar. Het aanbod van activiteiten op ons kasteel groeide enorm en het werd allemaal met veel enthousiasme ontvangen door de bezoeker. De voorstelling van 'Floris en Florientje' was binnen 6 dagen volledig uitverkocht. In 2017 zal dit uitgebreid gaan worden met meerdere voorstellingen zodat we meer kinderen en ouders kunnen laten genieten van deze leuke voorstelling/speurtocht door ons kasteel. De torens

– normaal gesloten voor publiek - werden vooral door 'de Doornenburgers' bezocht...zij konden nu eindelijk eens hun 'huis' van boven bekijken en dat was voor velen indrukwekkend. Ook in 2017 zullen de torens 3x geopend worden in de avonden van 18.00-21.00 uur. Tijdens de workshopdagen zagen we onze ambachtslieden aan het werk, middeleeuwse worsten werden gerookt, springtouwten werden gemaakt door de kinderen onder leiding van de mandenvlechter en in een open vuur konden de kinderen hun eigen stokbroodje bakken.

De groei van aanvragen van basisscholen in 2016 is t.o.v. 2015 groter geworden. Van ca. 50 rondleidingen in 2015 groeiden we naar 71 rondleidingen in 2016. In 2017 zal de gidsengroep voor doordeweekse rondleidingen uitgebreid moeten worden om aan de vraag te kunnen beantwoorden

EDUCATIE

De educatie werkgroep heeft zich in het schooljaar 2014-2015 beziggehouden met het ontwikkelen van werkplannen voor een interactieve ontdekkingsreis door het kasteel voor groep 5 en 6 van de basisschool. Dit in het kader van het programma Reizen in de Tijd. Medio 2015 zijn een aantal lessen als pilot uitgevoerd, deze waren een groot succes. De inschrijvingen in de tweede helft van 2015 en de eerste helft van 2016 viel heel erg tegen. Deels was het matige enthousiasme te verklaren uit problemen in de infrastructuur van het programma Reizen in de Tijd, deels uit het feit dat scholen activiteiten dikwijls buiten hun eigen regio zoeken. Er is dus een grotere stimulans tot deelname nodig. In september 2016 heeft de werkgroep het plan opgevat het programma weer nieuw leven in te blazen.

De werkgroep gaat actiever lobbyen bij de basisscholen in Lingewaard en Overbetuwe. Het voornemen is om in 2017 een vijftigtal scholen aan te schrijven met een wervende brief en daarop telefonisch contact te zoeken met de betreffende scholen. De bedoeling is om de scholen binnen te halen met een aantrekkelijke prijs zoals die ook geldt voor het Reizen in de Tijd programma. Om dit te kunnen realiseren is eind 2016 een aanvraag gedaan voor financiële ondersteuning vanuit het programma Cultuureducatie met Kwaliteit/Reizen in de Tijd van de provincie Gelderland en het Rijk om het programma als losse bezoeken te mogen aanbieden buiten het Reizen in de Tijd programma. Gezien het grote enthousiasme waarmee de bezoeken in 2015 zijn ontvangen zou dit ook als stimulans voor deelname aan het Reizen in de Tijd programma kunnen werken.

Als de werving succesvol is leggen we een basis voor jaarlijks vaste bezoekers en kunnen we ons programma zo mogelijk uitbreiden voor andere groepen van basisscholen. Daarnaast hebben we het voornemen om de

gids Anja de Bruin:

Dit alles vanuit onze belangrijkste drijfveer: Kasteel Doornenburg is al eeuwenlang een parel in onze gemeenschap. Het is van groot belang kinderen (en volwassenen) te laten kennismaken met het culturele erfgoed in hun eigen leefomgeving!

“gewone” rondleidingen een meer interactief karakter te geven. Daarmee sluiten we aan bij nieuwe ontwikkelingen en uitgangspunten binnen het onderwijs. Wordt vervolgd in 2017.

EVENEMENTEN

Ook in 2016 is een cultureel programma uitgevoerd, waarbij een aantal leuke

evenementen tot stand is gebracht. De culturele commissie organiseerde in januari met de Stichting Kasteelconcerten een uitverkocht middagconcert. In het programma ‘An English Afternoon’, uitgevoerd door het Klaartje van Veldhoven Ensemble, waren liederen te horen van Purcell en Händel, stukken van Simpson en Matteis, en liederen voor zang en viool van Vaughan Williams.

In april was er een pianoconcert door de Russische pianist en schilder Daniil Orlov. Muziek en schilderen zijn twee componenten en passies in Daniil's leven die elkaar vaak doorkruisen. Daniil woont in Moskou waar hij studeert aan het prestigieuze Moscow State Tchaikovsky Conservatorium en heeft daar les van Xenia Knorre. Tijdens het concert “Muziek, als product van de geest” speelde Daniil werken van Van Beethoven, J.S. Bach, Tschaikowsky en Rachmaninoff.

Op de de jaarlijkse Culturele dag, die zoals altijd gelijktijdig is met de landelijke Open Monumentendag, werd een programma gepresenteerd voor alle leeftijden. Op de voorburcht waren de Middeleeuwen die je leerden boogschieten, ook toonden ze ambachten. Er was een buiten -optreden van Het Popkoor 2000 en de kapel was open voor bezoek. In de ridderzaal waren geregeld optredens van ensemble “Danserije” met dansmuziek uit de 16e en 17de eeuw. In de grote kelder konden kinderen leren dansen en zich verkleden. Tevens werd er een bijzonder verhaal over Floris verteld. Een gemoedelijke dag van een komen en gaan van mensen.

Dick van Altena (singer-songwriter) trad in september voor de vierde keer op tijdens het uitverkochte “Noa zomer” concert. In zijn solo optreden liet hij dialect, country en Nederlandstalige muziek horen. Nieuwe en soms heel ontroerende teksten raakten de concertgangers. Voor veel jaarlijks terugkerende bezoekers was het weer een feest van herkenning.

De herdenking van het vijfhonderdste sterfjaar van Jheronimus Bosch was ook voor ons aanleiding om aandacht te besteden aan deze schilder. De schilderijen van Jheronimus Bosch werden jarenlang nauwkeurig onderzocht en gedocumenteerd ter voorbereiding van de grote tentoonstelling in s’Hertogenbosch. De onderzoeksmethoden en voorbeelden van belangrijke resultaten werden tijdens een lezing in oktober uit de doeken gedaan door prof. Ron Spronk, lid van het Bosch Research and Conservation Project. In de pauze speelde Marjan de Haer op een zelfde soort oude Harp zoals ook te zien is op de schilderijen van Bosch. De bezoekers aan deze lezing waren vooral gericht belangstellenden. Een lekker herfstzonnetje trok ons publiek na de lezing naar het terras van de Herberg.

Het Vocaal Ensemble OMNITET, bestaande uit zeven zangers en een pianist, voerde in december een sfeervol kerstconcert uit. Twee liederencycli stonden centraal. Reynaldo Hahn nam ons mee naar de klassieke oudheid

in de romantische, wat dromerige stijl die Hahn zo eigen is. In de Liebeslieder Walzer belicht Johannes Brahms de liefde in al haar facetten. De 18 lichtvoetige liederen – kwartetten, duetten en sololiederen – werden begeleid door piano á quatre mains. Uiteraard werden er ook een aantal traditionele Kerstliederen gezongen.

KINDERFEESTEN

Wekelijks bieden we kinderfeestjes aan op het kasteel. Hierover is info te vinden op de website en ook is daar een kalendertje met mogelijkheden en een aanmeldingsformulier. De kinderen mogen zich bij binnenkomst verkleeden als ridder of jonkvrouw. Hiervoor hebben we kleding en accessoires. De jonkvrouw is ook verkleed.

In 2016 zijn we gestart met het verhaal van de gierige ridder die veel geld, goud en edelstenen had en zo goed had verstoppt dat zelfs ná zijn dood in de 16de eeuw, niemand ooit deze kostbaarheden heeft gevonden. Tot we, nog niet zo lang geleden, zijn dagboek vonden. De kinderen gaan met de jonkvrouw op zoek met aanwijzingen uit het dagboek, vervullen opdrachtjes en vinden na ruim 1 uur de schat. Als dank krijgen ze allemaal een bijzondere edelsteen uit de schatkist mee, die hun altijd zal helpen op moeilijke momenten. Deze groep bestaat meestal uit 8 tot 10 kinderen met enkele volwassenen.

In 2016 hebben we 75 kinderfeestjes gedraaid. Omdat de vrijwilligersgroep momenteel met maar vier mensen is, zijn de mogelijkheden beperkt en bieden we minder feesten aan dan in voorgaande jaren. De invulling van thema/verhaal wisselen we ongeveer elke 2 jaar.

SPROOKJESFESTIVAL

Al jaren drijven we mee op de kracht en publiciteit van het Sprookjesfestival Arnhem. We hebben een enthousiaste groep mensen die voor een gedeelte bestaat uit gidsen van de reguliere rondleidingen en de kinderfeestjes groep, maar daarnaast ook mensen die we werven in onze eigen kring wat zorgt voor veel diversiteit binnen de spelersgroep. Het kernteam maakt het verhaal, zorgt voor contacten, PR, een rooster, attributen en plant de oefenavonden in. We hebben een interactieve tocht aangeboden waarin we de kinderen, en ouders meenamen om het verdriet van de ongelukkige prins op te lossen. Door het maken van opdrachtjes hielpen ze de prins van zijn drakentrauma af en konden de prins en prinses beginnen

aan een lang en gelukkig leven. Deze voorstelling, die 1 uur duurde, hebben we 35 keer gespeeld en dit leverde 1200 bezoekers op. Alles zat vol en we hebben zelfs mensen moeten teleurstellen.

AMBACHTEN

Op het kasteelterrein is met regelmaat op de woensdagen de ambachtengroep Ambachtengenootschap Werm en Kald te vinden. Verschillende ambachten worden getoond en bezoekers kunnen soms ook zelf de gereedschappen ter hand nemen.

De aanwezige ambachten verschillen per week.

Zo zullen smid Henk en mandenmaker en touwslager Johan er meestal zijn, bij goed weer. Maar zo af en toe zal er ook een naaldbindster zijn, een weefster, een marskramer en een spinster. Deze komen wanneer ze zin en tijd hebben.

De touwslager

De touwslager maakte in de middeleeuwen de touwen voor het vee, maakte wagen repen, maar ook de touwen voor in en om het huis. Het vee had in die tijd hun eigen touw. Dit, om tijden het melken ze vast te kunnen zetten aan een paal en niet steeds weer op zoek te moeten naar een stuk touw. Deze zat om de hoorns en kon met een simpele knoop losgemaakt worden.

Maar omdat we redelijk dicht bij Rijn, Waal en Linge zitten zal er vast ook wat touw gemaakt zijn voor de scheepvaart. Trossen om aan te meren, het tuigwerk en noem maar op. Alles werd in die tijd zelf gemaakt en je kon er niet even voor naar de winkel. Op het kasteel zal zijn werk nu veelal bestaan om het uitleggen en doen. Samen met de kids een touw maken, meestal een springtouw.

De smid

Het werk van de smid was veelzijdig. Veel beslagwerk, spijkers, maar ook messen en zwaarden. Natuurlijk waren er ook nog de gebruiksvoorwerpen. Denk hierbij aan kandelaars en dat soort zaken. De smid was eigenlijk onmisbaar op het kasteel. Kijk er maar eens rond, en begin bij de loopbrug. Daar vindt je het eerst werk al van de smid, de spijkers in de balken, en hoe krijg je de loopbrug omhoog, zonder een ketting?

Ook veel wapentuig werd verstevigt door de smid, kijk maar eens naar de pijlpunten, en het harden van het staal van een zwaard. Hele harnessen die gemaakt zijn door een smid, kortom zonder smid win je de oorlog niet. Voor de kinderen kan de smid samen een spijker maken, of ze mogen een keer helpen bij het smeden. Altijd leuk, kinderen en vuur...

ambachtsman Henk Megens, roker

Wij zijn een stel mensen die het leuk vinden om ons ambacht uit te dragen aan een breed publiek. Wij doen dit met erg veel plezier en willen dit ook graag verder blijven doen op ons mooie kasteel. Veel van de mensen die het kasteel bezoeken zijn dan ook aangenaam verrast als ze de ambachten tegen komen en we uitvoering kunnen uitleggen wat waarvoor was en nog leuker is als men zelf ook even aan de gang kunnen. De ene keer zal dit zijn om een touwtje te draaien en de andere keer een spijker te maken. Hieronder zal ik in het kort even uit proberen te leggen wat we zoals doen.

De mandenmaker

Heel veel mandwerk, en nog meer!! Dat is wat je vindt op het kasteel. Hij was de plastic tassen maker van de middeleeuwen. Als je zoveel had, dat je niet meer in 1 hand kon houden, moest je wel een mand hebben. Van alles werd er in een mand gedaan. De marskramer had er, maar ook de bakker, slager de gewone mens. Voor op het land, voor de opslag enz enz. Later is er een verdere bloei gekomen, toen werden manden echt overal voor gebruikt. Het laten zien, samen met kinderen iets maken, zoals een voedertrechter of een boompje. Dat zijn de dingen dit hij nu doet. Het werken met wilg, is nog niet zo makkelijk!!

De rokerij

Vroeger werd het roken vooral gedaan om dingen houdbaar te maken, men had immers geen koelkast. Eigenlijk combineer je 2 bewaartechnieken. Het pekelen en het roken. Vooral vis en vlees werd gerookt. Het doen op het kasteel bestaat er vooral uit, het uitleggen. Het duurt meestal te lang om van het begin tot het eind erbij te blijven. Nu hebben we sinds een maand of wat een primeur op kasteel Doornenburg. Op verschillende media is er al aandacht aan besteed en mensen beginnen er nu ook om te vragen en vinden het mega interessant. De Doornenburgse Rookworst, waarvan het recept onlangs is terug gevonden in een oude kist, tijdens de verbouwing van de koestal. De roker laat zien hoe er vroeger gerookt werd in een houten wijnvat, wat je er allemaal mee kon: vlees, vis, groenten maar ook kaas, zout en knoflook.

FINANCIEN

Door de aanhoudende financiële verliezen in de afgelopen jaren, hebben we ook in 2016 scherp op de cijfers moeten sturen om de uitgaven en inkomsten voor het kasteel meer met elkaar in evenwicht te brengen. De resultaten daarvan zijn duidelijk zichtbaar in het resultaat. Het negatieve resultaat uit gewone bedrijfsvoering is in 2016 fors teruggebracht naar een verlies van iets minder dan € 20.000.

Het exploitatie resultaat van het kasteel heeft zich positief ontwikkeld met name dankzij een aanmerkelijk verbeterd resultaat uit museumbezoeken en activiteiten. Daarnaast zien we dat in 2016 het staken van het boerenbedrijf een forse verbetering van het resultaat oplevert. Ook het resultaat vanuit verhuur van het kasteelcomplex is aangetrokken ondanks het plotseling vertrek van horeca-partner "De Klok" aan het begin van het jaar. De nieuwe horeca-partner Buitenpoort laat al in transitiejaar 2016 een bemoedigend resultaat zien.

STICHTING TOT BEHOUD VAN DEN DOORNENBURG

Inkomsten				
		2014	2015	2016
Rondleidingen	€	35.441 €	31.290 €	38.126
Museum / winkel	€	4.352 €	1.734 €	8
Verhuur kasteelcomplex	€	38.832 €	33.529 €	36.002
Activiteiten	€	19.869 €	15.966 €	19.964
Vrienden Doornenburg	€	1.184 €	1.021 €	1.218
Boerderij / verhuur woning	€	2.164 €	1.109 €	1.416
Groenvoorziening	€	3.247 €	3.313 €	5.916
Projecten	€	4.246 €	3.750 €	2.250
Giften en donaties	€	5.124 €	150 €	45
Totaal inkomsten	€	114.459 €	91.862 €	104.945
Directe kosten				
		2014	2015	2016
Rondleidingen	€	10.185 €	9.892 €	9.924
Museum / winkel	€	4.734 €	5.441 €	2.226
Verhuur kasteelcomplex	€	0 €	3.224 €	2.040
Activiteiten	€	17.414 €	17.702 €	12.578
Vrienden Doornenburg	€	0 €	74 €	2.030
Boerderij	€	6.984 €	10.863 €	701
Groenvoorziening	€	606 €	22 €	1.177
Totaal directe kosten	€	39.923 €	47.218 €	30.675
Algemene kosten				
		2014	2015	2016
Renovaties en onderhoud	€	65.062 €	163.011 €	72.270
Huisvesting	€	81.496 €	67.930 €	57.025
Afschrijvingen	€	6.921 €	7.195 €	2.178
Administratie en management	€	48.430 €	37.046 €	35.455
Overige algemene kosten	€	15.514 €	8.732 €	3.387
Totaal Algemene kosten	€	217.423 €	283.914 €	170.316
Subsidies (BRIM en AvH)	€	66.405 €	166.390 €	76.468
Bedrijfsresultaat	€	(76.482) €	(72.880) €	(19.578)

In 2016 hebben we aanmerkelijk minder uitgegeven aan renovaties en groot onderhoud (onderdeel van het onderhoudsplan 2010-2016 onder de toen geldende BRIM regeling). Voor het onderhoudsplan van de aankomende jaren (2017-2022) is opnieuw een onderhoudsbijdrage uit de versoberde BRIM aangevraagd. De

verwachting is dat we het groot onderhoud, net als in voorgaande jaren, kunnen financieren vanuit bijdrages van de Stichting Alexander van Heek en de BRIM.

Ook op de kosten die niet direct aan exploitatie zijn toe te rekenen, zijn besparingen gerealiseerd. Investerings in kasteelinventaris waren in 2016 nagenoeg afgeschreven, algemene kosten waren veel lager met name doordat we geen kosten aan externe adviseurs maakten. Kosten van administratie en management vormen nog altijd de grootste kostenpost. Om de verliezen voor het kasteel verder terug te brengen zullen we moeten transformeren naar een efficiëntere organisatie van het kasteel.

In 2017 zal worden gewerkt aan deze reorganisatie waarbij de administratieve organisatie wordt belegd bij de Stichting Huis Bergh en de operationele organisatie bij duidelijk georganiseerde vrijwilligersgroepen. Dit proces zal opnieuw de nodige druk leggen op de organisatie, zowel bestuur als vrijwilligers zijn daarvan doordrongen. Het is goed om te ervaren dat diverse werkgroepen hun uiterste best doen om zich ook in deze financieel moeilijke omstandigheden in te zetten voor de burcht. De vrijwilligers vormen de basis van onze organisatie en zijn ook in de nieuwe organisatie een van de belangrijke pijlers onder een zelfstandig voortbestaan van het kasteel.

VRIJWILLIGERS

In 2016 heeft het bestuur een organisatie ontwikkeling in gang gezet, versterkt door het aangekondigde vertrek van de directeur/kasteelbeheerder Remie Aleven. De verandering houdt in dat de verschillende vrijwilligersgroepen en betere omschrijving krijgen van taken en verantwoordelijkheden. Met het verbeteren en vereenvoudigen van werkprocessen, zullen de werkgroepen beter zijn geoutilleerd. Op een aantal vlakken zullen we nieuwe vrijwilligers gaan werven ter versterking van bijvoorbeeld beheer, fondsenwerving en PR. Vanwege de groeiende belangstelling voor de rondleidingen zullen we ook die groep versterken. Zonder de hulp van vele vrijwilligers zou de Stichting haar werk niet kunnen doen. In dit jaarverslag daarom een groot woord van dank voor al diegenen die zich belangeloos voor korte of lange tijd heeft ingezet voor ons mooie kasteel.

COLOFON

Stichting tot Behoud van den Doornenburg

Kasteel: Kerkstraat 27, 6686 BS Doornenburg

Correspondentie adres (tot 1 mei 2017): p/a Molenstraat 6c 6686 AA Doornenburg

Correspondentie adres (vanaf 1 mei 2017): Postbus 155, 7040 AD 's-Heerenberg

Postbank: rekeningnummer NL50 INGB0000913830

Rabobank: rekeningnummer NL80 RABO 032.66.24.678

Bestuur

Samenstelling bestuur op 31 december 2016:

Menno Tillema, vicevoorzitter

Octave Hooft Graafland, penningmeester

Teun van Rappard, secretaris

Will Volleberg, bestuurslid

Nanke den Daas, bestuurslid

Het bestuur ontvangt generlei vergoeding, behoudens ten behoeve van eventueel gemaakte onkosten.

Directie:

Directeur: R.F.A. Aleven

Administratie: Administratiekantoor "De Elzenpas", Doornenburg

Vrijwilligers

De activiteiten op het kasteel zouden niet mogelijk zijn zonder de enthousiaste inzet van de bijna 50 vrijwilligers die allerlei zaken op zich nemen, van rondleidingen tot tuinonderhoud, van museumbeleid tot kaartverkoop.

Het voert te ver om allen hier te noemen (met het risico enkelen te vergeten).

Bijdragen jaarverslag

Anja de Bruin, Tonnie Peters, Marieke Peperkamp, Henk Megens, Menno Tillema, Octave Hooft Graafland, Herman Bronkhorst, Tine Evers